

AMMATTIOPISTO

Ammattiopisto Luovi Opiskeluhooltosuunnitelma

Sisällysluettelo

1. Johdanto	4
2. Opiskeluhoolto ja Ammattiopisto Luovin opiskeluhyvinvoinnin palvelut	5
Opiskeluhoollon kokonaisuus	5
Opiskeluhoollon organisoituminen ja johtaminen Ammattiopisto Luovissa	6
Opiskeluhyvinvoinnin ohjausryhmä.....	7
Opiskeluhoollon resurssit	8
Opiskeluhyvinvoinnin määrälliset ja laadulliset mittarit.....	8
Opiskeluhyvinvoinnin yhteistyöverkostot	12
Opiskeluhyvinvoinnista tiedottaminen.....	12
3 Yhteisöllinen opiskeluhoolto Ammattiopisto Luovissa	12
3.1 Opiskeluhyvinvointiryhmä (OHR).....	13
3.2 Opiskeluhyvinvointiryhmän kokoonpano	14
3.3 Opiskelijoiden ja huoltajien osallisuutta vahvistava toiminta	15
4 Yksilökohtainen opiskeluhoolto Ammattiopisto Luovissa	16
4.1 Sijaintikunnan opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalvelut	17
4.2 Opiskeluterveydenhuolto	18
4.3 Yksilökohtaisen opiskeluhoollon monialainen asiantuntijaryhmä	19
5 Erityisen ja vaativan erityisen tuen palvelut	20
5.1 Toimintaympäristöjen kehittäminen	21
5.2 Erityisopetus	21
5.3 Muut erityisen tuen palvelut	22
5.4 Erityisen tuen ryhmät (Ertu)	22
5.5 Opiskeluhyvinvoinnin erityisen ja vaativan erityisen tuen palvelut.....	23
5.6 Opintososiaalinen ohjaus	23
5.7 Asuminen ja vapaa-ajan palvelut.....	24
5.8 Työelämäohjaus	25
6. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyön keskeiset periaatteet	25
7 Turvallinen ja terveellinen opiskeluympäristö	26
7.1 Oppilaitosyhteisön ja opiskeluympäristön terveellisyteen ja turvallisuuden tarkastus	27
7.2 Turvallisuus opiskelijan työympäristössä.....	28
7.3 Turvallisuutta koskevat ohjeet.....	28
7.4 Opiskelijoiden päihteettömyyslinjaus	29
7.5 SORA-laki ja Luovin kurinpito-ohjeistus	29

8. Opiskeluhoitosuunnitelman toteutuminen ja seuranta	29
LIITE 1.....	31

1. Johdanto

Ammattiopisto Luovin Opiskeluhooltosuunnitelma kuvaa opiskeluhoillon ja opiskeluhyvinvointia tukevien erityisen ja vaativan erityisen tuen palvelujen organisoitumista, toteutusta ja keskeisiä toimintaperiaatteita, jotka varmistavat korkealaatuiset palvelut kaikissa Luovin yksiköissä ja toimipisteissä. Painopiste on ennaltaehkäisevässä työssä, jossa korostuu yhteisöllisyys ja yhteistyö opiskelijoiden sekä heidän huoltajiensa kanssa. Suunnitelma pohjautuu 1.8.2014 voimaan astuneeseen Oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin sekä Opetushallituksen määräykseen OPH-285-2018.

Luovin opiskeluhyvinvoinnin kehittämisessä sekä yhtenäisten ja yhdenvertaisten palvelujen ja käytänteiden toteutuksessa on huomioitu Luovin valtakunnallinen toiminta, oppimisympäristöjen monimuotoisuus sekä opiskelijoiden erityisen ja vaativan erityisen tuen tarve. Yksiköiden ja toimipisteiden opiskeluhoillon palvelut toteutetaan Luovin opiskeluhyvinvoinnin ja sijaintikuntien opiskeluhoillon psykologi-, kuraattori- ja opiskeluterveydenhuollon yhteistyönä. Paikalliset toimintamallit ja kehittämistarpeet huomioiden yksiköt laativat Luovin Opiskeluhooltosuunnitelman pohjalta yksikkökohtaisen opiskeluhoillon toteutussuunnitelman ja vuosikellon.

Opiskeluhooltosuunnitelman lisäksi Luovin opiskeluhyvinvointia ja oppilaitoksen terveellisyttä ja turvallisuutta ohjaavat seuraavat ohjeet:

- Apuvälineet ja apuvälinerekisteri Ammattiopisto Luovissa
- Asuminen ja asumisen tuen tarpeen arviointi
- Järjestyssäännöt
- Kriisisuunnitelma
- Lääkehoitosuunnitelma
- Opinto-ohjauksen toteuttaminen Luovissa
- Opintososiaaliset etuudet oppisopimuskoulutuksessa
- Opiskelijakuntatoiminta Ammattiopisto Luovissa
- Opiskelijan asuntolapaikasta päättäminen
- Opiskelijoiden poissaolojen seuranta
- Opiskelijoiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja päihdeongelmiin puuttuminen
- Opiskelijoiden salassa pidettävien ja arkaluonteisten tietojen käsittely
- Opiskelijoiden suojaaminen väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
- Opiskelijoiden tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- SORA-lainsäädäntö ja turvallinen opiskeluympäristö
- Toimintamalli seksuaaliseen häirintään puuttumiseen

2. Opiskeluhoolto ja Ammattiopisto Luovin opiskeluhyvinvoinnin palvelut

Opiskeluhoollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. (OHL 3§)

Opiskeluhooltoja toteutetaan oppilaitoksen sekä oppilaitoksen sijaintikunnan sosiaali- ja terveystoimen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Sijaintikunnan opiskeluhoollon palvelut ja toiminnan tavoitteet perustuvat kuntakohtaiseen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan (Lastensuojelulaki 12 §)

Opiskeluhoolto on ensisijaisesti ennaltaehkäisevää koko oppilaitosyhteisön hyvinvointia tukevaa yhteisöllistä opiskeluhooltoja. Lisäksi opiskelijoilla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon.

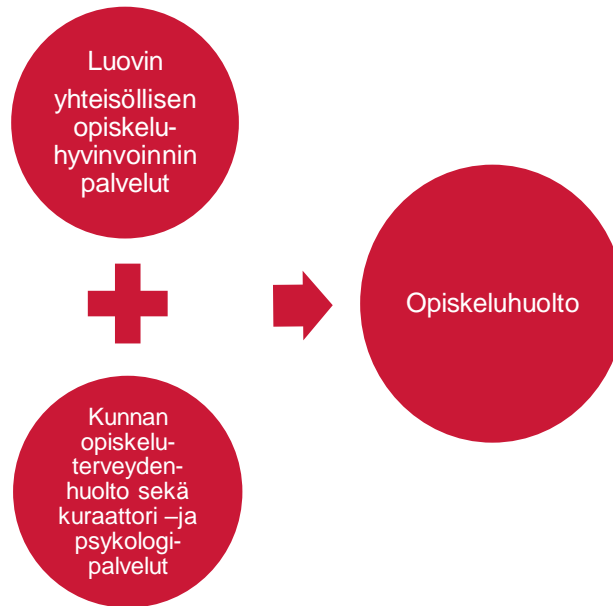
Opiskeluhoollon kokonaisuus

Opiskeluhoolto sisältää:

1. Koulutuksen järjestäjän päättämät opiskeluhoollon palvelut
2. Oppilaitoksen sijaintikunnan järjestämät opiskeluhoollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä opiskeluterveydenhuollon palvelut.

Luovin opiskeluhyvinvoinnin palvelut muodostavat sijaintikuntien kanssa opiskeluhoollon kokonaisuuden. Luovin päättämät opiskeluhyvinvoinnin palvelut ovat toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä. Palveluilla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia.

Luovin opiskeluhyvinvoinnin palveluja toteutetaan moniammatillisena ja monialaisena yhteistyönä. Se on oppilaitoksen sisäistä asiantuntijayhteistyötä sekä yhteistyötä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Yhteistyötä tehdään aktiivisesti myös toisten oppilaitosten sekä sosiaali- ja terveydenhuollon asiantuntijoiden ja muiden tarvittavien yhteistyötahojen kanssa. Opiskeluhyvinvoinnin kehittäminen on osa Luovin strategista johtamista, josta päävastuu on oppilaitoksen johdolla.

Kuva 1. Opiskeluhoollon osa-alueet

Opiskeluhoollon organisoituminen ja johtaminen Ammattiopisto Luovissa

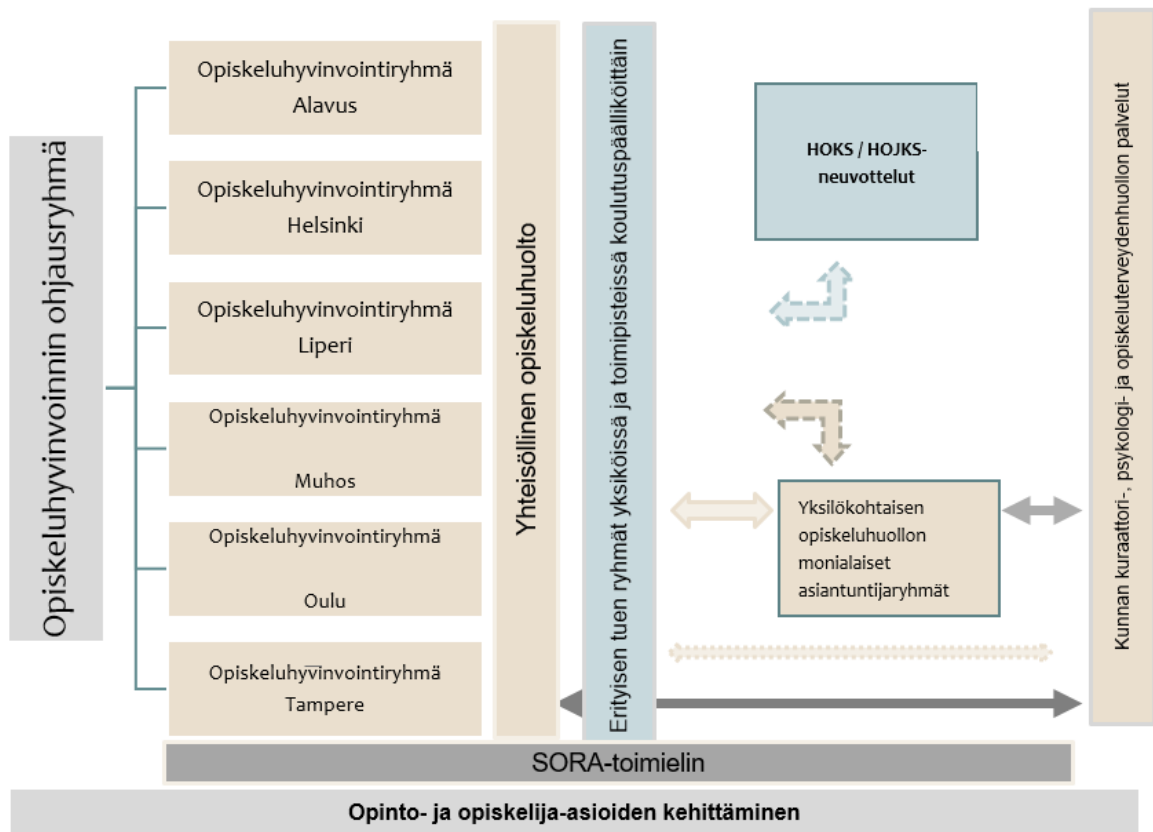
Opiskeluhyvinvoinnin Luovi-tasoisesta suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista vastaa opiskeluhyvinvoinnin ohjausryhmä, joka on yksi pedagogisen kehittämisen ryhmistä. Opiskeluhyvinvoinnin ohjausryhmän puheenjohtajana toimii Luovin opiskelija-asiain päällikkö.

Yhteisöllisen opiskeluhoollon yksikkö- ja toimipistekohtaisesta kehittämisestä, toimeenpanosta ja arvioinnista vastaa jokaisessa Luovin yksikössä toimiva opiskeluhyvinvointiryhmä (OHR). Yksikön henkilöstöstä, sijaintikunnan opiskeluhoollon asiantuntijoista sekä opiskelijajäsenistä muodostettu ryhmä toimii luokanvalvojien, opettajien ja muun henkilöstön tukena opiskeluhyvinvointiin liittyvissä asioissa ja laatii paikallisesti suunnitelman yhteisöllisen opiskeluhoollon toteutuksesta. Yhteisöllisen opiskeluhoollon toteutukseen osallistuu koko oppilaitosyhteisö.

Erityisen ja vaativan erityisen tuen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa opiskeluhyvinvoinnin asiantuntijat tekevät tiivistä yhteistyötä sekä opiskelijoiden että opetus- ja ohjaushenkilöstön kanssa. Jokaisessa Luovin yksikössä toimii yksi tai useampi erityisen tuen ryhmä (Ertu), joka seuraa, kehittää ja arvioi erityisten opetus- ja ohjauspalvelujen tarvetta ja menetelmiä sekä ryhmä- että opiskelijatasolla. Erityisen tuen ryhmät valmistelevat myös opiskelijoiden kurinpitoon liittyvät asiat Luovin monijäsenisen SORA-toimielimen ratkaistavaksi.

Opiskelijan henkilökohtaisessa opintojen ja pedagogisen tuen suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa jokaisen opiskelijan kanssa laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma eli HOKS.

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon toteutuksessa tehdään paikallisesti yhteistyötä kuntien opiskeluterveydenhuollon sekä psykologi- ja kuraattoripalvelujen kanssa. Tapauskohtaisesti kootun, yksilökohtaisen opiskeluhoollon asiantuntijaryhmän toiminta tapahtuu aina opiskelijan (ja huoltajan) kirjallisella suostumuksella.

Kuva 2: Pedagogista hyvinvointia tukevat rakenteet Ammattiopisto Luovissa

Opiskeluhyvinvoinnin ohjausryhmä

Luovin opiskeluhyvinvoinnin ohjausryhmä on opiskeluhoollon ja erityisen sekä vaativan erityisen tuen palveluja kehittävä, koordinoiva ja arvioiva asiantuntijaryhmä. Ohjausryhmä edistää monialaista yhteistyötä opiskeluhoollon, arvioi ja kehittää oppimisympäristöjä hyvinvoinnin näkökulmasta sekä ennakoii ja seuraa yhteiskunnan muutosten vaikutuksia opiskelijoiden hyvinvointiin. Ohjausryhmä toimii myös keskustelufoorumina, jossa kehitetään ja jaetaan hyviä käytäntöjä opiskelijan opiskelukyvyyn ja ammatillisen kasvun tukemiseksi.

Ohjausryhmä huolehtii siitä, että Luovin opiskelijoiden hyvinvointipalvelut ja niihin liittyvät prosessit ja työohjeet on dokumentoitu ja opiskelijoiden tukemiseen liittyvät palvelupolut ovat kaikkien Luovissa toimivien tiedossa.

Opiskeluhyvinvoinnin ohjausryhmä toimii yhteistyössä valtakunnallisissa opiskeluhyvinvoinnin verkostoissa ja osallistuu aktiivisesti opiskeluhoollon kansalliseen ja alueelliseen kehittämistyöhön.

Opiskeluhyvinvoinnin edistäminen on osa Luovin pedagogista kehittämistä. Ohjausryhmän tehtävänä on koota ja kehittää opiskeluhyvinvointia edistäviä käytänteitä muun pedagogisen kehittämistyön tueksi. Opiskeluhyvinvoinnin ohjausryhmä tekee säännöllistä yhteistyötä yksiköiden opiskeluhyvinvointiryhmien kanssa opiskeluhuollon kehittämistarpeiden ja opiskeluhyvinvointia edistävien käytänteiden esille nostamiseksi.

Opiskeluhyvinvoinnin ohjausryhmässä käsitellään kaikkien opiskelijapalautteiden ja muiden opiskeluhyvinvointiin liittyvien arviointien tuloksia. Opiskeluhyvinvoinnin ohjausryhmä käyttää arviointitietoa kehittämistyön pohjana ja laatii myös suunnitelmaa siitä, millaista osaamista Luovissa tarvitaan korkealaatuisen opiskeluhyvinvoinnin toteuttamisessa. Henkilöstön koulutustarpeiden esille nostamisessa ja koulutusten toteuttamisessa ohjausryhmä tekee yhteistyötä Luovin pedagogisen suunnittelun ohjausryhmän, henkilöstöhallinnon ja asiantuntijapalveluiden kanssa.

Opiskeluhyvinvoinnin ohjausryhmän puheenjohtajana toimii opiskelija-asiainpäällikkö ja vakituisina jäseninä Oulun-, Muhoksen ja Liperin yksiköiden opiskeluhyvinvointipäälliköt sekä Alavuden yksikön opiskeluhyvinvoinnista vastaava koulutuspäällikkö. Vaihtuvina jäseninä toimivat koulutuksen asiantuntijat ja opiskeluhyvinvoinnin vastuutoimijat eri yksiköistä.

Opiskeluhuollon resurssit

Ammattiopisto Luovin opiskeluhuollon ja opiskeluhyvinvoinnin kokonaistarvetta ja käytävissä olevia opiskeluhyvinvointi-palveluita sekä niiden yhdenvertaisesta saatavuutta arvioidaan säännöllisesti. Arvioinnissa otetaan huomioon opiskelijoiden terveyden ja hyvinvointiin sekä opiskeluyhteisöön ja oppimisympäristöihin liittyvät tarpeet. Arvioinnissa hyödynnetään monipuolisesti Luovi-kompassin opiskeluhoitoa koskevia mittari- ja seurantatietoja, TEA-viisarin ja Kouluterveyskyselyn tuloksia, opiskeluhuollon arjen toiminnasta kertynyttä kokemusta sekä yhteistyötahoilta, huoltajilta ja erityisesti opiskelijoilta saatua palautetietoa.

Ammattiopisto Luovin yksiköiden ja toimipisteiden opiskelijamäärät, henkilöstörakenne sekä opiskeluhuollon palvelujen toteuttamismuodot vaihtelevat paikkakuntaakohtaisesti. Paikallisen suunnittelun lähtökohtana on taata kaikille opiskelijoille yhdenvertaiset opiskeluhuollon palvelut sijaintikunnasta riippumatta. Käytännössä tämä tarkoittaa palvelulähtöistä toimintaa, jossa palvelun toteuttajat ja tuottajat sovitaan paikallisesti yhteistyössä sijaintikunnan sosiaali-, terveys- ja sivistystoimen kanssa.

Opiskeluhyvinvoinnin määrälliset ja laadulliset mittarit

Ammattiopisto Luovin opiskeluhyvinvoinnin määrälliset ja laadulliset mittarit ovat Luovi-kompassissa olevia Luovin toiminnan kannalta keskeisiä mittari- tai seurantatietoja sekä valtakunnallisten opiskeluhyvinvointia koskevien kyselyjen, kuten TEA-viisari ja Kouluterveyskysely, koulutuksen järjestäjäkohtaisia tuloksia.

Opiskeluhuollon arvioinnissa ja kehittämisessä hyödynnetään myös Opetushallituksen Hyvän ohjauksen kriteereitä arviointikohteiden mukaisesti. Valtakunnalliset kriteerit on laadittu työkaluksi ohjauksen laadun tukemiseen. Hyvän ohjauksen valtakunnallisten kriteereiden tavoitteena on tukea ohjauksen korkeaa laatua ja monipuolista tarjontaa sekä varmistaa lasten ja nuorten laadukkaan ohjauksen saatavuus asuinpaikasta ja

olosuhteista riippumatta. Kriteerien avulla on mahdollista löytää keskeiset teemat, joita kehittämällä ohjauksen ja opiskeluhuollon laatua voidaan paikallisesti parantaa.

Hyvän ohjauksen kriteerit ovat Opetushallituksen suositus, joka on laadittu perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen ohjauksen laadun kehittämistä ja varmistamista varten. Hyvän ohjauksen valtakunnallisten kriteereiden tavoitteena on tukea ohjauksen korkeaa laatua ja monipuolista tarjontaa sekä varmistaa laadukkaan ohjauksen saatavuus opiskelijan asuinpaikasta ja olosuhteista riippumatta. Hyvän ohjauksen kriteerit ovat opetuksen ja koulutuksen järjestäjien työkalu ohjauksen korkean laadun tukemiseen sekä laadulliseen kehittämiseen. Kriteerien avulla on mahdollista löytää keskeiset teemat, joita kehittämällä ohjauksen laatua voidaan paikallisesti parantaa. Hyvälle ohjaukselle on määritelty läpi ammatillisen koulutuksen kulkevat yhteiset hyvää ohjausta määrittävät teemat. Kustakin teemasta on laadittu erilliset hyvää ohjausta kuvaavat kriteerit ammatillista koulutusta varten. (Liite 1.)

Kuva 3: Hyvän ohjauksen teemat (OPH 2014)

Ammattiopisto Luovissa Hyvän ohjauksen kriteerit ovat perusta, josta käsin arvioidaan opiskeluhyvinvoinnin palvelukokonaisuutta ja kehittämistarpeita. Osa ohjauksen teemoista näyttäytyy määrällisissä opiskeluhyvinvointia koskevissa mittareissa ja osa laadullisissa.

Määrälliset mittarit

- Opiskeluhyvinvoinnin kustannukset / opiskelija /yksikkö tai toimipiste
- Opiskeluhyvinvoinnin henkilöstön saatavuus suhteessa opiskelijamäärään
- Amis-kyselyn ja opiskelijapalautteiden tulokset
- Koulutuksen läpäisy- %
- Ero- %
- Jatkosijoittuminen opintojen päättyessä
- TEAViisarin tulokset
- Kouluterveyskyselyn tulokset

Laadulliset mittarit

Luovin opiskeluhyvinvoinnin yhteisölliset ja yksilökohtaiset palvelut ovat opiskelijoiden, henkilöstön ja yhteistyötahojen tiedossa.

Luovin opiskeluhyvinvoinnin palvelut ovat tasalaatuisia ja kaikkien opiskelijoiden saatavissa.

Yhteistyö yksikön / toimipisteen sijaintikunnan kanssa on suunnitelmallista ja perustuu sopimuksiin.

Henkilöstö hallitsee Luovin opiskeluhoitosuunnitelman keskeiset sisällöt sekä opiskeluhyvinvoinnin prosessit ja toimintaohjeet.

Opiskeluhyvinvointiryhmien ja erityisen tuen ryhmien monialainen toiminta on vakiintunutta ja perustuu suunnitelmallisuuteen.

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon toimintakäytänteet ovat toimivia ja opiskelijan oikeuksia kunnioittavia.

Opiskelijatietojen tallentaminen, säilyttäminen ja luovuttaminen on huolellista ja perustuu lainsäädäntöön.

Palautekyselyjen ja arviointien tulokset käsitellään opiskelijoiden ja henkilöstön kanssa ja arviointitietoa hyödynnetään palvelujen kehittämisessä.

Luovin opiskeluhoollon palvelujen laadun kehittämiseksi ja riittävyden arvioimiseksi toteutetaan suunnitelmallisesti arviointia ja tuloksellisuuden seuranta. Opiskeluhoollon arviointia toteutetaan Luovin arvioinnit ja palautteet -suunnitelman mukaisesti. Suunnitelman hyväksyy Luovin johtoryhmä.

Seurantatietoja ja mittarituloksia vertaillaan Luovin eri yksiköiden ja tutkintojen kesken ja lisäksi tehdään vertailua muihin ammatillisten erityisoppilaitosten oppilaitoksiin ja myös AMEO-verkoston oppilaitosten keskiarvotuloksiin.

Kehittämistarpeet määritetään perustuen arviointiraportteihin, palautekyselyjen tuloksiin, seurantatietoihin ja mittarituloksiin sekä Luovin omiin selvityksiin tai muutoin saatuihin selvityksiin ja tutkimuksiin. Vuosittain laadittava Luovin opiskeluhyvinvoinnin toimintasuunnitelma antaa viitekehyksen opiskeluhuollon kehittämiseksi ja toteutukselle Luovin strategian ja avaintavoitteiden mukaisesti. Yksikkökohtaiset opiskeluhuollon tavoitteet ja kehittämistarpeet kirjataan yksikön toimintasuunnitelmaan. Toimintasuunnitelmien toteutumista seurataan säännöllisesti.

Opiskelijoilta kerättävällä palautteella on keskeinen merkitys palvelujen kehittämisessä ja laadun varmistamisessa. Luovissa on käytössä opetus- ja kulttuuriministeriön Amispalaute –kysely, jossa aloitus- ja päättövaiheessa olevat tutkintokoulutuksen opiskelijat vastaavat samoihin kysymyksiin valtakunnallisesti. Amispalaute-kyselyn lisäksi Luovilla on myös muita opiskelijapalautekyselyjä, joihin osallistuvat sekä tutkintokoulutuksen opiskelijat, että Valma ja Telma opiskelijat.

Opiskelijaryhmä	Kyselyt	Käytettävä kysely/ kysymykset
Tutkintokoulutus (pt, at, eat – myös tutkinnon osa/osat)	Aloituskysely, amispalaute	OKM ja Luovi
	Opiskelukysely (teemakyselynä)	Luovi
	Päätökysely, amispalaute	OKM ja Luovi
	Sijoittumiskysely	Luovi / Ameo
Valma-koulutus	Aloituskysely	Luovi
	Jatkuva palaute	Luovi
	Päätökysely	Luovi
	Sijoittumiskysely	Luovi / Ameo
Telma-koulutus	Aloituskysely	Luovi
	Jatkuva palaute	Luovi
	Päätökysely	Luovi
	Sijoittumiskysely	Luovi

Kuva 4: Opiskelijakyselyt Luovissa

Luovi osallistuu kansallisiin, ammatillista koulutusta koskeviin arviointeihin ja selvityksiin, joiden lisäksi Luovissa järjestetään myös katselmoitteja ja sisäisiä auditointeja. Näihin molempiin opiskeluhyvinvointi ja sen palvelut liittyvät olennaisena osana. Esimerkkinä Luovin omista selvityksistä ovat opintojen keskeyttämistä, oppilaitoksesta eroamista ja opintojen läpäisyä koskeneet selvitykset. Toimintojen arviointia tehdään vertaisarviointien ja erilaisten palautekäytänteiden ja kansallisten arviointien kautta mm. kouluterveyskysely.

Opiskelijoiden HOKS-seurantaa ja arviointia tehdään vähintään kolme kertaa lukuvuodessa. Opiskelija arvioi yhdessä luokanvalvojansa kanssa opintojen etenemistä, pedagogisen tuen ja muiden tukipalvelujen tarvetta ja toteutumista opintojen aikana.

Opiskeluhyvinvoinnin yhteistyöverkostot

Opiskeluhyvinvoinnin toteuttaminen ja edistäminen edellyttävät jaettua ohjausvastuuta ja laaja-alaista ohjauksellista yhteistyötä.

Ulkopuoliset verkostot muodostuvat nivelvaiheiden yhteistyökumppaneista ja koulutukseen ohjaavien tahojen kuten Kelan ja TE-palvelujen toimijoista. Ulkoisiin verkostoyhteistyökumppaneihin lukeutuvat myös kuntien sosiaali- ja terveystoimi sekä erikoissairaanhoido, nuorisotoimi ja poliisi. Lisäksi yhteistyötä tehdään työnantajien, kuntouttavien asumispalvelujen tuottajien, vammaisjärjestöjen ja yhdistysten kanssa. Yhteistyöverkoston kuuluvat kiinteästi myös opiskelijan huoltajat ja muut läheiset henkilöt.

Opiskeluhyvinvoinnin sisäiseen yhteistyöhön osallistuu koko Ammattiopisto Luovin henkilökunta. Moniammatillinen yhteistyö edistää hyvinvointia ja lisää näkökulmia ongelmatilanteiden ratkaisemiseen ja varhaiseen puuttumiseen. Yhteistyön kehittäminen antaa mahdollisuuden opiskelijan yksilölliseen huomioimiseen ja hänen elämäntilanteensa kokonaisvaltaiseen tarkasteluun.

Monialaiseen yhteistyöhön liittyviä toimintamalleja ja -tapoja arvioidaan ja kehitetään yhteistyössä verkostojen kanssa.

Opiskeluhyvinvoinnista tiedottaminen

Opiskelijoille ja heidän huoltajilleen kerrotaan koulutuksen tavoitteista, opetuksen järjestämistavoista, opinto-ohjauksesta ja opiskeluhyvinvoinnin palveluista, opintososiaalisista edusta sekä muista opiskeluun liittyvistä palveluista hakeutumisvaiheen yhteydessä, kuten haastatteluissa ja koulutuskokeiluissa sekä avointen ovien tapahtumissa.

Opintojen aikana palveluista tiedotetaan ja palvelutarvetta arvioidaan yhdessä opiskelijan kanssa mm. HOKS-neuvotteluissa. Primuksen käyttöliittymä Wilma on Ammattiopisto Luovin ensisijainen opiskelijoiden sähköinen tiedotuskanava. Wilman kautta toimitetaan Luovi- ja ryhmätasoiset tiedotettavat asiat, joita myös huoltajien on opiskelijan iästä / myöntämistä käyttöoikeuksista riippuen mahdollista päästä lukemaan. Lisäksi opiskelija ja hänen verkostonsa saavat lisätietoa, luovi.fi-sivustolta sekä opiskelijan oppaasta.

3 Yhteisöllinen opiskeluhoito Ammattiopisto Luovissa

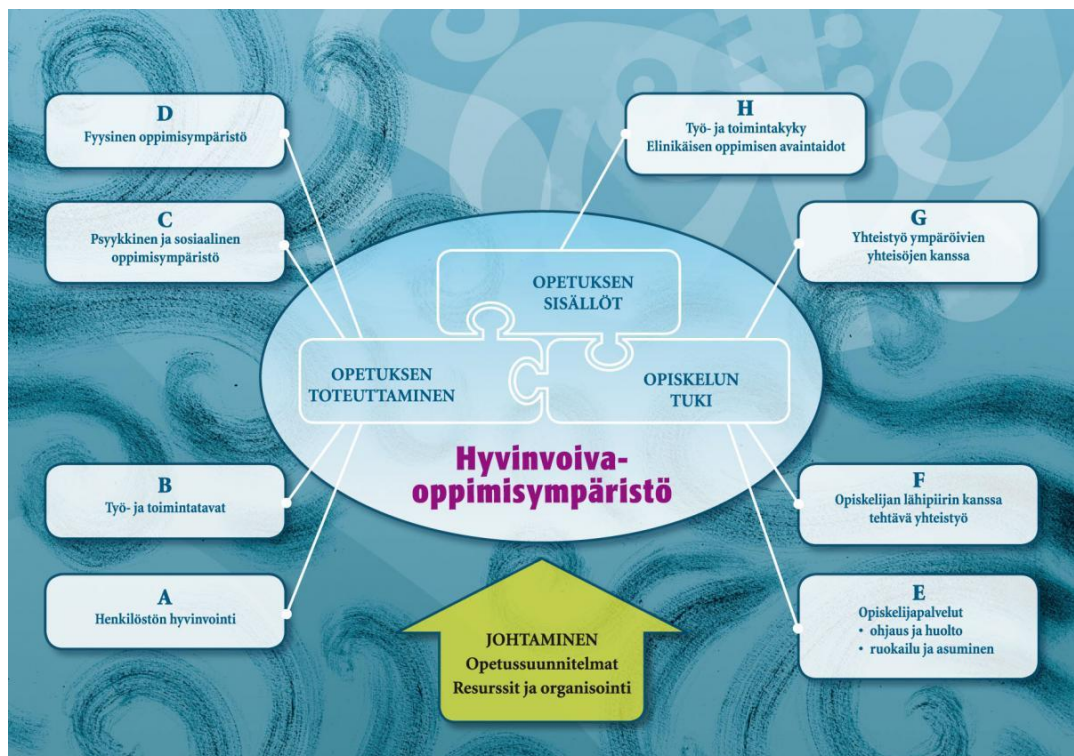
Opiskeluhyvinvoinnin terveellisuuden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen on osa Luovin toimintakulttuuria ja oppilaitoksen toimintaa. Yhteisöllinen opiskeluhoito kuuluu kaikille Luovissa työskenteleville ja sitä toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden kanssa. Opiskeluhyvinvoinnin henkilöstö toimii henkilökunnan tukena opiskeluhoitoon liittyvissä asioissa. Hyvinvoivan oppilaitoksen kehittämiseen haastetaan mukaan myös huoltajat ja muut yhteistyötahot.

Yhteisöllisellä opiskeluhoollolla vahvistetaan opiskelijoiden osallisuutta, oppimista, hyvinvointia ja terveyttä. Lisäksi edistetään ja seurataan opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Ammattiopisto Luovin yhteisöllisessä opiskeluhoollossa toteutuvat ratkaisukeskeisyys ja varhainen välittäminen.

Yhteisöllinen opiskeluhoolto vahvistaa opiskelijoiden, huoltajien ja opiskelijan lähiverkoston osallisuutta. Opiskelijan ja oppilaitoksen yhteistyöverkoston kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä ennaltaehkäisevässä ja varhaisen välittämisen teemoissa.

Yhteisölliseen opiskeluhooltotyöhön kuuluu koko oppilaitoksen ja opiskelijaryhmien hyvinvoinnin kehittäminen, seuraaminen ja arviointi. Suunnitelmallisesti toteutettu yhteisöllinen opiskeluhoolto tunnistaa ja ennakoii hyvinvointiin liittyvät riskit sekä ennaltaehkäisee vaikeuksien ja ongelmien syntymistä.

Saku ry:n kehittämässä Hyvinvoivan oppimisympäristön mallissa kuvataan yhteisöllisen opiskeluhoollon kokonaisuutta terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta.

Kuva 5: Hyvinvoiva oppimisympäristö. (Ågren & Virtanen 2014.)

3.1 Opiskeluhyvinvointiryhmä (OHR)

Jokaisessa Ammattiopisto Luovin yksikössä toimii moniammatillinen opiskeluhyvinvointiryhmä (OHR), joka vastaa yhdessä opiskelijoiden ja henkilöstön kanssa yksikön opiskeluhyvinvoinnin kehittämisestä, seurannasta ja arvioinnista. OHR-toiminta on myös oppimisympäristön kehittämistä terveelliseksi, turvalliseksi ja esteettömäksi. Työryhmän

toiminnan pääpaino on ennalta-ehkäisevässä työssä, jota tehdään sekä yhteisö- että yksilötasolla.

Opiskeluhyvinvointiryhmät laativat vuosittain yksikkökohtaisen opiskeluhyvinvoinnin vuosikellon ja arvioivat sen toteutumisesta lukuvuosittain.

Opiskeluhyvinvointiryhmäntehtäviin kuuluu lisäksi:

- yhteisöllisen ja ennaltaehkäisevän opiskeluhyvinvoinnin rakenteiden ja toimintatapojen vahvistaminen yksikössä
- opiskeluhoitoa koskevan tiedon kokoaminen ja hyvien käytänteiden jakaminen
- opiskelijoiden osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen
- huoltajien kanssa tehtävän opiskeluhoitoon yhteistyön kehittäminen ja seuranta
- yhteistyön koordinointi oppilaitoksen ulkopuolisten yhteistyötahojen kanssa
- opiskeluhoitosta tiedottaminen.

Opiskeluhyvinvointiryhmä kokoontuu säännöllisesti, vähintään kaksi kertaa lukukaudessa. Ryhmissä asioita käsitellään yleisellä ja yhteisöllisellä tasolla. Ne eivät käsittele salassa pidettäviä asioita, vaan keskustelua käydään ryhmistä ja yhteisöstä esimerkiksi ilmapiirin, työrauhan, kiusaamisen ehkäisyn tai osallisuuden näkökulmista. Muistiot ja dokumentit ovat julkisia ja ne tallennetaan sekä yksikön työtilaan Satamaan, että linkitetään Wilmaan opiskelijoiden ja huoltajien luettavaksi.

3.2 Opiskeluhyvinvointiryhmän kokoonpano

Opiskeluhyvinvointiryhmän puheenjohtajana toimii yksikön opiskeluhyvinvointipäällikkö tai yksikön opiskeluhyvinvoinnin vastuuhenkilö. Muina jäseninä ovat:

- yksikönjohtaja
- koulutuspäällikkö(-t)
- yksikön (toimipisteiden) ryhmäkohtaiset opiskeluhyvinvoinnin yhteyshenkilöt tai heidän edustajansa
- luokanvalvojien edustaja
- ammatti- ja YTO-opettajien edustajat
- ohjaajien edustaja
- asuntolatoiminnan edustaja
- opiskelijakunnan edustaja(-t)
- huoltajien edustaja
- kunnan opiskeluhoitoon palvelujen edustaja (kuraattori, psykologi, sosiaalityöntekijä tai opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja)

Kokouksiin voidaan kutsua henkilöstöä ja opiskelijakuntaa, huoltajia tai ulkopuolisia asiantuntijoita, kuten nuoristoimen, lastensuojelun tai poliisin edustajia kokouksen teemojen mukaisesti.

3.3 Opiskelijoiden ja huoltajien osallisuutta vahvistava toiminta

Ammattiopisto Luovin toiminta luo edellytykset opiskelijoiden osallisuudelle ja tasavertaiselle kuulemiselle oppilaitoksen arjessa. Opiskelijan vahvuuksille pohjautuvat ratkaisut ja osallistavat menetelmät ovat yhteisiä toimintaperiaatteita ja ohjaavat opetus- ja ohjaustyötä. Henkilöstön tehtävänä on varmistaa, että jokaiselle opiskelijalle syntyy kokemus turvallisesta ja hyväksyvästä Luovi-yhteisöstä. Luovissa kiinnitetään huomiota välittävään ilmapiiriin ja opiskelijan ammatillisen kasvun vahvistamiseen. Osallisuutta tuetaan esteettömyyttä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa edistämällä.

Opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua aktiivisesti Luovin kehittämiseen mm. erilaisten palautekyselyjen, tutortoiminnan, opiskelijakuntatoiminnan sekä vertaissovittelu-toiminnan kautta. Osallistuminen yhteiseen toimintaan edistää työelämävalmiuksia ja yhteiskunnassa tarvittavien vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Opiskelijan kokemusta yhteisöstä laajennetaan opiskelun aikana omasta ryhmästä ja oppilaitoksesta paikalliseen ja yhteiskunnalliseen yhteisöllisyyteen.

Luovissa opiskelijoiden ryhmäytymiseen kiinnitetään erityistä huomiota opintojen aikana. Käytöstapoihin, toisten huomiointiin ja tervehtimiseen opitaan ja opetellaan alusta alkaen. Yhteisöllisyyttä vahvistetaan myös järjestämällä koulutus ryhmämuotoisesti pienryhmässä. Jokaiselle ryhmälle on nimetty henkilöstöstä omat vastuuhenkilöt.

Luovissa järjestetään sekä opiskelijoiden että henkilöstön yhteisöllisyyden lisäämiseksi erilaisia tapahtumia, koulutuksia, toimintapäiviä ja tilaisuuksia vuosisuunnitelmien mukaisesti. Aloittaville opiskelijaryhmille järjestetään erilaisia ryhmäytymispäiviä ja ryhmäytymistä myös ylläpidetään ja tuetaan opintojen aikana. Tavoitteena on saada hyvin yhdessä toimivia ja oppivia ryhmiä ja vähentää koulutuksen keskeyttämistä. Opiskelijatoimintaa järjestetään kaikissa Luovin yksiköissä ja toimipisteissä. Opiskelijatoiminnan tavoitteena on lisätä opiskelijoiden vaikutusmahdollisuuksia sekä osallisuutta koulu yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi.

Opiskelijoiden huoltajat voivat osallistua yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän toimintaan. Huoltajakyselyssä kartoitetaan huoltajien toiveita osallistua oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen.

Opiskelijatoiminnan painopisteenä on ennaltaehkäisevä työ ja opiskelijoiden osallisuuden vahvistaminen oppilaitoksen toiminnan kehittämisessä ja opiskeluviihtyvyyden lisäämisessä.

Ammattiopisto Luovissa jokaisessa yksikössä ja toimipisteissä on oma opiskelijakunta. Opiskelijat valitsevat opiskelijakunnan hallituksen. Opiskelijakunta edistää opiskelijoiden hyvinvointia ja yhteistyötä henkilöstön kanssa, tekee ehdotuksia ja aloitteita oppimisympäristöjen kehittämisestä. Opiskelijakunta järjestää myös erilaisia tapahtumia yhdessä henkilökunnan kanssa. Opiskelijakuntatoiminnan tukena on koulun henkilöstöstä valittu henkilö. Luovi tarjoaa tilat ja varaa resursseja opiskelijakuntatyön organisoimiseen ja ohjaukseen.

Opiskelijakunta voi tuoda opiskeluhuvinvointiin liittyviä asioita yksikön Opiskeluhuvinvointiryhmän käsiteltäväksi. Opiskeluhuvinvointiryhmissä opiskelijakunnan puheenjohtaja edustaa opiskelijoita. Opiskelijakuntatoimintaa ohjaa Luovin opiskelijakunnan säännöt.

Tutortoiminnan tavoitteena on lisätä opiskelijoiden vaikuttamismahdollisuuksia sekä osallisuutta oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseksi. Tutortoiminta

on osaltaan luomassa opiskeluympäristöä, jossa jokaisella on mahdollisuus kasvaa ja kehittyä omien edellytystensä mukaisesti.

Tutoropiskelija on ystävällinen ja luottamusopiskelijaksi koulutettu opiskelija, joka haluaa vapaaehtoisesti toimia kouluyhteisönsä hyväksi, olla mukana tukemassa opiskelutovereitaan sekä järjestämässä yhteisiä tapahtumia. Tutoropiskelijalta edellytetään sitoutumista omaan opiskeluunsa sekä taitoja tulla toimeen opiskelijatovereidensa kanssa. Henkilökunta vastaa tutoreiden kouluttamisesta ja ohjaamisesta

Vertaistuella tarkoitetaan opiskelijoiden vapaaehtoista ja vastavuoroista kokemusten vaihtoa sekä tukemista samassa elämäntilanteessa tai samojen ongelmien kanssa painiskelevien kanssa. Vertaistukitoiminnan tavoitteena on tukea opiskelijoiden jaksamista sekä edistää arkielämäntaitojen oppimista.

Luovissa edistetään opiskelijoiden mahdollisuuksia uusiin toimiviin ihmissuhteisiin, oppimiskokemuksiin sekä hyvinvointiin. Ryhmätoiminta voi olla myös tukemassa pidempää kuntoutumista osana opiskelijan tukipalveluja. Hyvät ihmissuhteet auttavat opiskelijaa opiskelujen eteenpäinviemisessä sekä selviytymään vaikeasta elämäntilanteesta ja sairauden tai vamman aiheuttamista toimintarajoitteista.

Henkilökunta tukee opiskelijoiden vertaistukitoimintaa mm. järjestämällä mahdollisuuksia tutustua eri järjestöjen toimintaan sekä luomalla edellytyksiä opiskelijoiden osallistumiselle vertaisryhmätoimintaan.

Vertaissovittelu eli Verso on yksi esimerkki arjessa toimivasta opiskelijoiden vertaistoiminnasta. Muuta opiskelijoiden vertaistoimintaa on mm. asuntolakummitoiminta ja asuntolatoimikunta asuntolassa asuville opiskelijoille.

Oppilaitoksessa tehdään yhteistyötä yhteisten tutkinnon osien, ammatillisten tutkinnon osien ja työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi. Yhteisölliset tapahtumat ovat osa opetuksen sisältöjä ja niitä toteutetaan yhteistyössä myös kunnan opiskeluhoitojen toimijoiden kanssa.

Oppilaitoksen tukipalvelut (esim. ravintola, tilapalvelut) ovat aktiivisesti suunnittelemassa ja toteuttamassa yhteisöllistä toimintaa opetus- ja ohjaushenkilöstön kanssa.

4 Yksilökohtainen opiskeluhoito Ammattiopisto Luovissa

Perustutkinto- ja valmentavassa koulutuksessa opiskelevalla opiskelijalla on opintojen tueksi oikeus saada yksilökohtaisia opiskeluhoitojen palveluita. Näitä palveluita ovat oppilaitoksen sijaintikunnan yksittäiselle opiskelijalle järjestämät opiskeluterveydenhuollon palvelut (terveydenhoitaja ja lääkäri) ja opiskeluhoitojen psykologi- ja kuraattoripalvelut. Yksilökohtaista opiskeluhoitoa on myös yksittäisen opiskelijan asioiden käsittely monialaisessa asiantuntijaryhmässä.

Yksilökohtainen opiskeluhoito tukee monialaisesti opiskelijan kokonaisvaltaista hyvinvointia, terveyttä ja siten myös opintojen edistymistä. Yksilökohtaiseen opiskeluhoitotyöhön kuuluvat tukea tarvitsevien opiskelijoiden asiakaspalvelu, palveluohjaus, henkilöstön keskinäinen työn- ja vastuunjakko sekä palveluiden järjestämisessä tarvittavien yhteistyötahojen määrittäminen.

Opiskelijan yksilöllisiin tukitoimiin kuuluu myös opiskelijan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen oppilaitoksen työpäivän aikana, tarvittava yhteistyö oppilaitoksen ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneitten (kuten erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen, poliisin ja nuorisotoimen) kanssa sekä nivelvaiheen yhteistyö opintojen aikana ja jatko-opintojen suunnittelussa.

Opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan ja hänen huoltajiensa kanssa. Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisussa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti.

4.1 Sijaintikunnan opiskeluhoitoon kuraattori- ja psykologipalvelut

Ammattiopisto Luovin yksilökohtaisen opiskeluhoitoon järjestäminen perustuu oppilaitoksen sijaintikunnan kanssa tehtyyn suulliseen tai kirjalliseen sopimukseen. Kunnan kuraattori- ja psykologipalveluiden organisoituminen vaihtelee paikkakunnittain. Riippumatta organisoitumismallista jokaiselle opiskelijaryhmälle on nimetty Luovin opiskeluhyvinvoinnin yhteyshenkilö, joka toimii opiskeluhyvinvoinnin asiantuntijana, palveluohjaajana ja tarvittaessa yksilökohtaisen asiantuntijaryhmän kokoajana. Opiskelijan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman laadinnassa tehdään myös tarvittaessa yhteistyötä sijaintikunnan opiskeluhoitoon toimijoiden kanssa.

Opiskelija voi hakeutua palvelujen piiriin joko omatoimisesti tai ohjatusti. Tarvittaessa Luovin opiskeluhyvinvoinnin asiantuntijat arvioivat opiskelijan palvelun tarvetta ja ohjaavat opiskelijoita sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen piiriin.

Opiskeluhoitoon psykologin tai kuraattorin arvion perusteella opiskelijalla on oikeus saada riittävä tuki ja ohjaus hänen opiskeluunsa ja kehitykseensä liittyvien vaikeuksien ehkäisemiseksi ja poistamiseksi. Tarvittaessa opiskelija on ohjattava saamaan muita opiskeluhoitoon palveluja sekä muuta erityisen tuen tarpeessa olevia nuoria tukevaa toimintaa.

Kuraattori on oppilaitoksen sijaintikunnan opiskeluhoitoon ja sosiaalityön asiantuntija, jonka tehtävänä on auttaa opiskelijaa yksilö- ja yhteisötason sosiaalisten ongelmien selvittelyä yhteistyössä oppilaitoksen henkilöstön kanssa. Kuraattori tarjoaa tukea ja ohjausta erityisesti käyttäytymiseen ja sosiaalisiin suhteisiin liittyvissä tilanteissa. Tyypillisiä asiakkuuden aiheita ovat kaverisuhdeongelmat, perhetilanteeseen ja taloudelliseen tilanteeseen liittyvät haasteet sekä erilaisiin riippuvuuksiin liittyvät asiat. Tarvittaessa kuraattori auttaa opiskelijaa tarvittavien sosiaali- tai terveydenhuollon palvelujen piiriin. Kuraattori on tarpeen mukaan mukana yksilökohtaisen opiskeluhoitoon monialaisessa asiantuntijaryhmässä. (Oppilas- ja opiskeluhoitolaki.)

Oppilaitoksen sijaintikunnan psykologin yksilö- ja asiakastyöhön kuuluu opiskelijan kehitykseen ja koulunkäyntiin liittyvien asioiden selvittely ja arviointi toimenpiteineen, joita ovat esimerkiksi neuvottelut oppilaitoksen henkilöstön ja vanhempien kanssa, psykologiset tutkimukset, lausuntojen laatiminen ja yhteistyö oppilaitoksen ulkopuolisten tahojen kanssa. Asiakastyöhön kuuluu myös opiskelijoiden yksilöllinen tuki ja ohjaus tunne-elämän kehitykseen tai sosiaaliseen vuorovaikutukseen liittyvissä pulmissa.

Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhoitoon psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen, kun opiskelija on tätä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa mahdollisuus keskusteluun on järjestettävä samana tai seuraavana työpäivänä. Myös huoltajan tai

muun henkilön ottaessa yhteyttä opiskelijan henkilökohtaisen keskustelun tarpeesta asian kiireellisyys on arvioitava samoin aikarajoin, jollei kyseessä ole yhteydenottajan neuvonta ja ohjaus tai jos keskustelun järjestäminen on muusta syystä ilmeisen tarpeetonta.

Jos oppilaitoksen työntekijä arvioi, että opiskelijan opiskeluvaikeuksien, sosiaalisten tai psyykkisten vaikeuksien ennaltaehkäisemiseksi tai poistamiseksi tarvitaan opiskeluhuollon psykologi- tai kuraattoripalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä opiskeluhuollon psykologiin tai kuraattoriin yhdessä opiskelijan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot. Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, opiskelijalle on annettava tieto yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä. Myös muu, joka ammatillisessa tehtävässään on saanut tietää opiskelijan tuen tarpeesta, voi salassapitosäännösten estämättä ottaa yhteyttä opiskeluhuollon psykologiin tai kuraattoriin. Opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on annettava tieto yhteydenotosta.

4.2 Opiskeluterveydenhuolto

Opiskeluterveydenhuollosta vastaa oppilaitoksen sijaintikunta. Opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajat ja lääkärit ovat perehtyneet eri ikäisten opiskelijoiden kehitysvaiheisiin, mahdollisiin opiskelijoiden terveysongelmiin ja opiskelukykyyn vaikuttaviin tekijöihin. Opiskeluterveydenhuollossa kiinnitetään erityisesti huomiota opiskelijoiden terveydentilan tai toimintakyvyn opiskelukykyyn vaikuttaviin tekijöihin, kuten opiskelijan omiin voimavaroihin, terveyteen, opiskelutaitoihin sekä opiskeluympäristöön ja -yhteisöön sekä opiskelijan terveydentilan vaikutusta opiskelijan opintojen etenemiseen. Opiskelijoiden terveydentilan tai toimintakyvyn muutoksista johtuvien ja muiden ongelmien varhainen tunnistaminen ja niihin puuttumiseen sekä asianmukaisiin tuki- ja hoitopalveluihin ohjaaminen on tärkeää samoin kuin verkostoyhteistyö opiskelijan muiden toimijoiden kanssa.

Opiskeluterveydenhuollon palvelut kuvataan tarkemmin yksikön opiskeluhuollon toimintasuunnitelmassa ja yksikön sijaintikunnan kanssa tehdyissä sosiaali- ja terveyspalveluiden suunnitelmissa.

Terveydenhuoltolain 1326/2010 mukaisesti opiskeluterveydenhuoltoon sisältyvät:

- oppilaitoksen opiskeluympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin edistäminen sekä seuranta kolmen vuoden välein
- opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin sekä opiskelukykyyn seuraaminen ja edistäminen, johon sisältyvät ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoille kaksi määräaikaista terveystarkastusta ja kaikille opiskelijoille terveystarkastukset yksilöllisen tarpeen mukaisesti
- terveyden- ja sairaanhoitopalvelujen järjestäminen opiskelijoille, mielenterveys- ja päihdetyö, seksuaaliterveyden edistäminen ja suun terveydenhuolto mukaan lukien
- opiskelijan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen sekä opiskelijan tukeminen ja tarvittaessa jatkotutkimuksiin tai hoitoon ohjaaminen.

Opiskeluterveydenhuollon palvelut on tarkoitettu kaikille opiskelijoille. Osa asiakasmaksulain mukaisista palveluista, kuten lääkärinlausunnot, lääkärin todistukset ym. ovat maksullisia.

Valtakunnallisen ohjeistuksen mukaan toisen asteen opinnoissa terveydenhoitaja tekee terveystarkastuksen ensimmäisenä opiskeluvuotena ja lääkäri toisena opiskeluvuonna. Terveystarkastuksen työaika opiskeluterveydenhuollossa on järjestettävä siten, että opiskelija voi tarvittaessa päästä terveydenhoitajan vastaanotolle myös ilman ajanvarausta. Opiskelijalle on järjestettävä mahdollisuus saada arkipäivisin virka-aikana välittömästi yhteys opiskeluterveydenhuoltoon. Hoidon tarpeen arviointi ja hoidon tarpeen arvioinnin yhteydessä lääketieteellisesti tai hammaslääketieteellisesti tarpeelliseksi todettu hoito on järjestettävä terveydenhuoltolain 51 §:n mukaisesti.

Opiskeluhuoltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan ja hänen huoltajiensa kanssa. Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti.

4.3 Yksilökohtaisen opiskeluhuollon monialainen asiantuntijaryhmä

Ammattiopisto Luovissa jokaiselle opiskelijaryhmälle on lähtökohtaisesti nimetty monialainen asiantuntijaryhmä. Kokoonpano voi kuitenkin tapauskohtaisesti vaihdella opiskelijan antaman kirjallisen suostumuksen perusteella.

Asiantuntijaryhmän koollekutsujana toimii opiskeluhuollon tai oppilaitoksen edustaja, jolle huoli herää ja jolle asian selvittäminen työtehtävien perusteella kuuluu. Muina jäseninä voivat tarpeen mukaan olla muun muassa ryhmän luokanvalvoja, ryhmäkohtainen ohjaaja, asuntolan ohjaaja (mikäli opiskelija majoittuu Luovin opiskelija-asuntolassa) tai opiskeluhuollon toimija. Monialaista asiantuntijaryhmää voidaan täydentää opiskelijan pyynnöstä tai suostumuksella Luovin sisäisillä tai ulkopuolisilla asiantuntijoilla. Monialainen asiantuntija ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön, joka vastaa ryhmän työskentelyn käytännön järjestelyistä ja prosessin etenemisestä.

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon asiantuntijaryhmässä määritellään yhdessä opiskelijan kanssa käytettävissä olevat yksilökohtaiset opiskeluhuollon tukitoimet ja toteuttamistavat sekä yhteistyö opiskelijan terveyden, hyvinvoinnin ja opintojen edistämiseksi ja seuraamiseksi. Yksilökohtaisen asiantuntijaryhmän vastuuhenkilö laatii ryhmän toiminnasta ja toimenpiteiden seurannasta tapauskohtaisen opiskeluhuoltokertomuksen, joka tallennetaan opiskeluhuoltorekisteriin.

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tarve voi tulla esille Erityisen tuen ryhmässä, opiskelijan kanssa toimivan henkilökunnan jäsenen aloitteesta, opiskelijan verkostosta tai opiskelijalta itseltään. Asian vireillepanoon vaaditaan opiskelijan tai, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa kirjallinen suostumus.

Alaikäinen ja muu vajaavaltainen voi, ottaen huomioon hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muut henkilökohtaiset ominaisuutensa sekä asian laatu, painavasta syystä kieltää huoltajansa tai muuta laillista edustajansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhuoltoasian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhuollon tietoja huoltajalleen tai muulle lailliselle edustajalleen, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Arvion vajaavaltaisen edun toteutumisesta tekee opiskeluhuollon henkilöstöön kuuluva sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö.

Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhuollon palveluja.

Ammattiopisto Luovi ylläpitää rekisterinpitäjänä monialaisen yksilökohtaisen opiskeluhuollon rekisteriä (opiskeluhoitokisteri). Rekisteriin tallennetaan Luovin toteuttamassa monialaisessa yksilökohtaisessa opiskeluhoitossa laadittavat opiskeluhoitokertomukset sekä muut siihen liittyvissä tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä opiskelijaa koskevat asiakirjat. Rekisteristä vastaa Luovin opiskelija-asiain päällikkö ja yksikkökohtaisina vastuutoimijoina opiskeluhyvinvointipäällikkö tai opiskeluhoollon yksikkökohtainen vastuuhenkilö. Käyttöoikeudet tapauskohtaisiin opiskeluhoitokertomuksiin määrittelee asiantuntijaryhmän vastuutoimija.

Yksikön opiskeluhyvinvointipäällikkö tai opiskeluhoollon vastuuhenkilö päättää myös vastaamaansa rekisteriin sisältyvien tietojen luovuttamisesta tilanteissa, joissa niitä pyytävällä on lakiin perustuva oikeus tiedon saantiin. Koulutuksen järjestäjä ei saa käyttää opiskeluhoitokertomusten rekisteriin sisältyviä tietoja lähtökohtaisesti muuhun tarkoitukseen kuin kyseisen yksilökohtaisen opiskeluhoollon palvelun järjestämiseen ja toteuttamiseen.

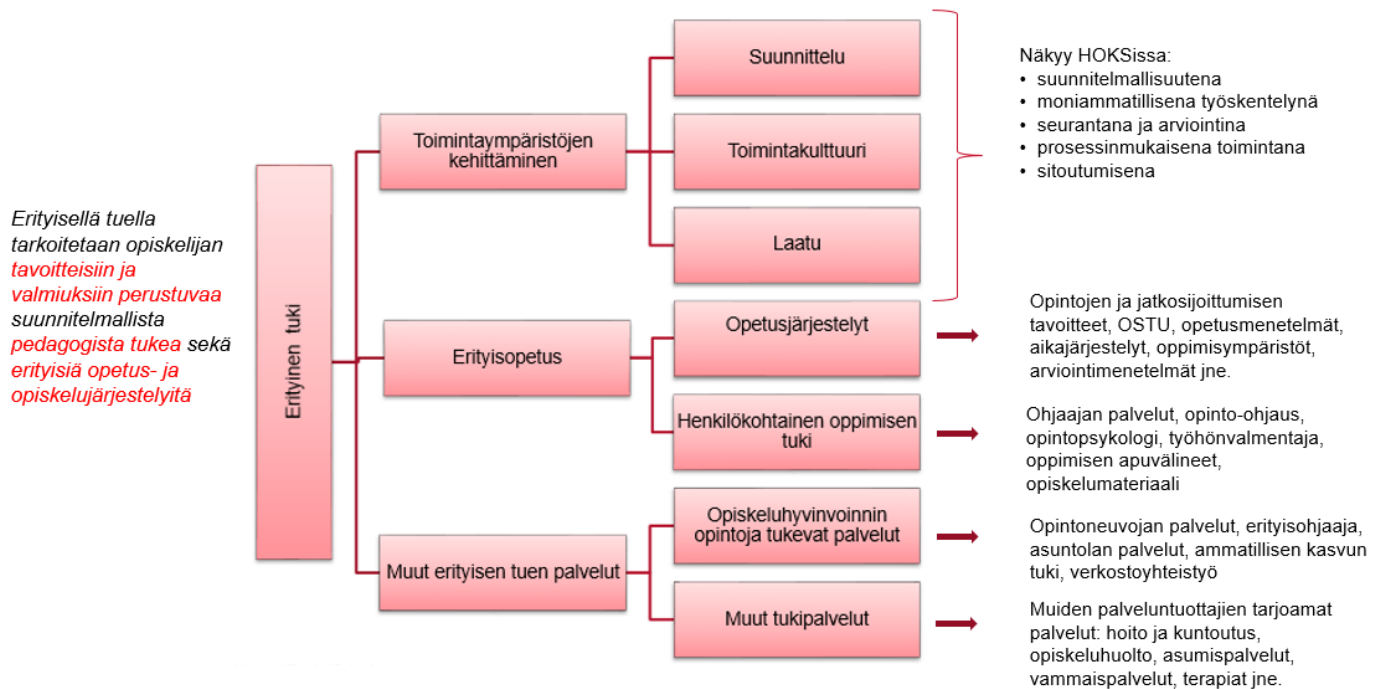
Opiskeluhoitokisteriin sisältyviä tietoja voidaan luovuttaa tietoon oikeutetulle teknisen käyttöyhteyden avulla. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti (suojatut tiedonsiirtojärjestelmät).

Opiskelijan yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhoollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi.

Jos opiskelija siirtyy toisen koulutuksen järjestäjän koulutukseen, aikaisemman koulutuksen järjestäjän on pyydettävä opiskelijan taikka, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa suostumus siihen, että uudelle koulutuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskeluhoollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhoollon jatkuvuuden kannalta.

5 Erityisen ja vaativan erityisen tuen palvelut

Erityinen ja vaativa erityinen tuki sisältävät toimintaympäristöjen kehittämistoimet, yksittäisten opiskelijoiden yksilöllisiin tarpeisiin, tavoitteisiin ja valmiuksiin pohjautuvat erityisopetuksen ratkaisut sekä muut erityisopetuksen palvelut.

Kuva 6: Erityisen tuen osa-alueet (Karvonen 2017)

5.1 Toimintaympäristöjen kehittäminen

Toimintaympäristöjen kehittäminen tarkoittaa erityisen ja vaativan erityisen tuen suunnitelmallisuutta. Se näkyy oppimisympäristöjen hallinto- ja toimintakulttuurissa, jossa toteutuu opiskelijoiden osallisuus, varhainen välittäminen, ongelmien ennaltaehkäisy ja koko henkilöstön vastuu erityisopetuksen toteuttamisessa. Erityisen tuen suunnitelmallisuuden ja tuloksellisuuden toteutumiseksi Ammattiopisto Luovissa on suunnitelma erityisen ja vaativan erityisen tuen toteuttamisesta, seurannasta ja arvioinnista.

5.2 Erityisopetus

Erityisopetus tarkoittaa opiskelijan yksilöllisiin tavoitteisiin ja valmiuksiin pohjaavaa pedagogista tukea ja järjestelyjä, joita voivat olla esimerkiksi:

- yksilöllisten valmiuksien pohjalta laaditut yksilölliset tavoitteet ja osaamisen arviointi (tarvittaessa mukautettu)
- henkilökohtaiset osaamisen hankkimisen menetelmät (oppimis- ja opetus-) ja opiskelumateriaalit
- henkilökohtaiset aikajärjestelyt
- henkilökohtaisiin tarpeisiin vastaava oppimis- ja työympäristö sekä ympäristön muokkaus

- apuvälineiden ja teknologisten ratkaisujen hyödyntäminen
- henkilökohtaiset osaamisen arviointimenetelmät ja -järjestelyt
- henkilökohtainen tuki oppimisessa, vuorovaikutuksessa ja käyttäytymisessä, keskittymisessä ja toiminnanohjauksessa, arjen taidoissa ja fyysisessä toimintakyvyssä.
- Ammatillisen erityisopettajan ja laaja-alaisen erityisopettajan palvelut

5.3 Muut erityisen tuen palvelut

Muita erityisen tuen palveluita ovat:

- opiskeluhyvinvoinnin erityisen ja vaativan erityisen tuen palvelut
- oppimisen apuvälineet, tulkkipalvelut, oppimateriaalit, henkilökohtainen avustaja, muut opintososiaaliset edut
- monialainen yhteistyö huoltajien, opiskeluhoitohenkilöstön sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa
- opiskelijakohtaiset tukipalvelut yhteistyössä muiden palvelujen järjestäjien kanssa.

Opiskelijan yksilöllistä erityisen tai vaativan erityisen tuen tarvetta arvioidaan yhdessä opiskelijan kanssa opintoihin hakeutumisvaiheessa, opiskelijavalinnan yhteydessä sekä opintojen aikana ja niiden toteutumisesta seurataan ja arvioidaan HOKS – työskentelyssä. Sisäisen yhteistyön lisäksi tehdään yhteistyötä opiskelijan huoltajien ja ulkoisten yhteistyötahojen kanssa. Tavoitteena on opiskelijakohtaisten moniammatillinen toimintatapa opiskelun aikana ja palvelujen jatkuvuus ja tuki myös opintojen jälkeisessä jatkosijoittumisessa.

5.4 Erityisen tuen ryhmät (Ertu)

Ammattiopisto Luovin jokaisessa yksikössä toimii vähintään yksi moniammatillinen Erityisen tuen ryhmä eli Ertu. Erityisen tuen ryhmät voivat olla myös toimipistekohtaisia. Ertu arvioi yksikön tai toimipisteen, opiskelijaryhmien ja yksittäisten opiskelijoiden erityisen tai vaativan erityisen tuen tarvetta opinnoissa ja ammatillisessa kasvussa. Erityisen tuen ryhmä kehittää opiskelijoiden ohjausta, erityisiä opetus- ja opiskeluhyvinvoinnin palveluja sekä edistää varhaista puuttumista erilaisissa opiskelun pulmatilanteissa. Ertu valmistelee myös kurinpidolliset asiat Luovin kurinpito-ohjeistuksen mukaisesti.

Ertun puheenjohtajana toimii koulutuksen esimies (koulutuspäällikkö, toimipistepäällikkö tai yksikönjohtaja) ja jäsenenä ryhmäkohtaiset opiskeluhyvinvoinnin yhteyshenkilöt sekä yksikön henkilöstörakenteen mukaisesti muita pedagogisen ja psykososiaalisen ohjauksen asiantuntijoita (opinto-ohjaaja, psykologi, työhönvalmentaja, ohjaaja jne.). Yksikkökohtaisessa opiskeluhoollon toteutussuunnitelmassa määritellään tarkemmin kunkin yksikön ryhmän (-ien) jäsenet sekä yhteystiedot.

Ertu kokoontuu säännöllisesti, vähintään kerran kuukaudessa. Kokouksessa käsitellyt asiat kirjataan opiskelijakohtaisesti opiskelijahallinto-ohjelman erityisen tuen sisältöihin. Kokouksissa sovitaan tarvittaessa asioiden seurannasta, vastuuhenkilöstä ja jatkotoimenpiteistä. Ertun päätökset ovat osapuolten välisiä yhteistyösopimuksia eikä niillä ole laissa määriteltyä asemaa. Hallinnollista päätöksenteko-oikeutta käyttää yksikönjohtaja.

Opiskelijaa koskevat asiakirjat sekä Luovin henkilöstön, opiskelijan ja hänen huoltajiensa väliset keskustelut ovat luottamuksellisia. Opiskelijan kanssa yksilöllisen opintopolun suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa toimivat opettajat, opiskeluterveydenhoitajat ja opiskelijahuollosta vastaavat voivat kuitenkin antaa toisilleen sekä koulutuksesta vastaaville viranomaisille opiskelun asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Näitä tietoja ei kuitenkaan saa ilman lupaa antaa sivullisille. Erityisen tuen ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa opiskelijan asiassa tarpeelliseksi katsomiltaan asiantuntijoilta ja ilmaista heille siinä tarkoituksessa salassa pidettäviä tietoja siten kuin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 26 §:n 3 momentissa säädetään.

Erityisen tuen ryhmät arvioivat toimintaansa säännöllisesti ja laativat toiminta- ja kehittämissuunnitelman vähintään kerran kalenteri- tai lukuvuodessa.

5.5 Opiskeluhyvinvoinnin erityisen ja vaativan erityisen tuen palvelut

Ammattiopisto Luovin opiskeluhyvinvointihenkilöstön tarjoamat opiskelua tukevat palvelut edistävät opiskelijan opiskelukykyä, ammatillista kasvua ja hyvinvointia sekä jatkosijoittumista. Opiskelijat saavat henkilökohtaista tukea, ohjausta ja neuvontaa opiskeluun ja elämäntilanteisiin liittyvissä asioissa. Palvelujen piiriin opiskelija voi hakeutua itse tai ohjatusti. Opiskelijan pedagogisen tuen tarvetta suunnitellaan ja arvioidaan opintoihin hakeutumisvaiheessa ja niiden toteutumista arvioidaan HOKS – työskentelyssä. Palvelujen painopisteenä on ennaltaehkäisevä työ ja viitekehyksenä opiskelijan vahvuuksia ja itsenäistä selviytymistä korostava voimavarakeskeinen työskentely.

Opiskeluhyvinvoinnin asiantuntijat osallistuvat monialaiseen HOKS-työskentelyyn ja tekevät konsultatiivista yhteistyötä opetus- ja ohjaushenkilöstön sekä sisäisten palvelujen kanssa. Lisäksi yhteistyötä tehdään tiiviisti opiskelijan kotien, hoito- ja kuntoutusverkoston ja työelämän kanssa. Tavoitteena on opiskelijakohtaisten yhteistyöverkostojen luominen opiskelun aikana ja palvelujen jatkuvuus ja tuki myös siirtymävaiheessa ja opintojen jälkeen.

5.6 Opintososiaalinen ohjaus

Opintososiaalisilla palveluilla ja ohjauksella tuetaan opiskelijoiden opintopolkua sekä jatkosijoittumista. Opintososiaaliset palvelut kattavat opintososiaalisista asioista tiedottamisen, neuvonnan ja ohjauksen, joka on tarkoitettu koulutukseen hakijoille, opiskelijoille ja yhteistyökumppaneille. Opintososiaalisista palveluista tiedotetaan ja niihin ohjataan koko opiskeluprosessin ajan. Työmuotoina ovat esim. yksilöllinen ohjaus, HOKS- ja moniammatillinen yhteistyö. Lähtökohtana ovat opiskelijan oman aktiivisuuden tukeminen, yksilöllisten tarpeiden kartoitus ja opiskelijan edun varmistaminen.

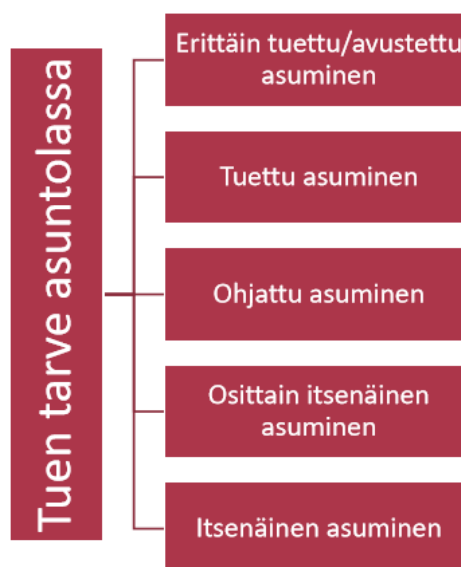
Ammatillisessa koulutuksessa opetus, opiskelutarvikkeet ja työvaatetus sekä koulupäivinä tarjottava lounas ovat opiskelijoille maksuttomia. Opiskeluhuollon kuraattori, psykologi ja opiskeluterveydenhuollon palvelut sekä majoitus oppilaitoksen asuntolassa ovat myös opintososiaalisia etuuksia.

Opiskelijan tarvitsemien erityisten avustajapalveluiden, apuvälineiden sekä koulumatkatuen ja kuljetuspalveluiden osalta palvelut selvitetään yksilöllisesti yhteistyössä Kelan ja kotikuntien kanssa. Opintososiaalisista palveluista ja eduista kerrotaan tarkemmin oppilaitoksen esitteissä, oppaissa sekä sivustolla luovi.fi.

5.7 Asuminen ja vapaa-ajan palvelut

Luovissa asumispalvelujen tavoitteena on turvallinen ja rauhallinen asumisyhteisö, joka tukee opiskelijan kokonaisvaltaista kehittymistä ja valmentautumista opiskelujen jälkeiseen itsenäiseen elämään. Palvelujen tarjoamisen lähtökohtana on opiskelijan itsenäisyyden, omatoimisuuden ja vastuunoton lisääntyminen. Asuntolassa on mahdollisuus tavoitteellisesti harjoitella ja vahvistaa itsenäisessä elämässä tarvittavia arjentaitoja, joilla tarkoitetaan vuorovaikutukseen, osallisuuteen sekä itsetuntemukseen liittyvien taitojen oppimista sekä asumisessa tarvittavia kodinhoidollisia taitoja.

Opiskelijan alustavaa palvelutarpeen ja asumisen tuen arviointia voidaan tehdä ennen opiskelijavalintaa tutustumisjaksojen ja koulutuskokeiluiden aikana. Lisäksi saatavilla olevat taustatiedot ja hakemuksen liitteet: lääkärinlausunnot, kuntoutussuunnitelmat, palvelusuunnitelmat ym. ovat pohjatietona opiskelijan tuen tarpeen määrittämiselle. Tuen tarpeen määrittelyssä lähtökohtana pidetään sitä, että oppilaitoksen asuntolassa pystytään tarjoamaan kyseisen opiskelijan tarvitsemat palvelut, tuki ja ohjaus. Mikäli opiskelijan tuen tarve on suurempi kuin oppilaitoksen asuntolassa on mahdollista tarjota, asumispalveluita suunnitellaan opiskelijan, huoltajan ja hänen lähiverkostonsa kanssa jonkun muun palvelutarjoajan kautta.

Kuva 7: Tuen tarpeen porrastus Luovin asumispalveluissa

Opiskelijalle tarjottavista asumispalveluista sovitaan yhteistyössä opiskelijan, hänen huoltajiensa ja lähiverkostonsa kanssa. Opiskelijalle määritellään yksilökohtaisen asumisen tavoitteet, joita päivitetään ja tarkistetaan säännöllisesti. Asumisen tuen tarpeen määrittelyssä voidaan työväliseinä käyttää erilaisia arviointimenetelmiä esim. Ohjauksen ja tuentarpeen arviointityökalu RUORI.

Ammattiopisto Luovilla on asuntolatoimintaa useilla paikkakunnilla. Asuntolapaikkoja on rajoitetusti. Eri yksiköt tarjoavat erilaisia asumispalveluja Luovin opiskelijoille. Asuntolapaikan tarve ja tarjottavat palvelut kartoitetaan hakeutumisvaiheessa. Pääsääntöisesti asuminen tapahtuu kahden hengen huoneissa, joissa on peruskalustus. Asuntolan varustelusta tiedotetaan yksikkökohtaisesti. Yksilölliset asumisen palvelut ja edellytykset asuntolapaikan saamiselle kartoitetaan yksilöllisesti.

Elämännhallintataitoihin liittyvät tavoitteet ja niiden seuranta sekä opiskelijan osallistuminen asuntolan ohjattuun toimintaan on osa opiskelijan HOKS-työskentelyä, joka tapahtuu sekä koulussa että vapaa-ajalla. Tavoitteisiin pääsemiseksi tehdään tarvittaessa yhteistyötä kodin ja opiskelijan muun lähiverkoston kanssa.

Osana Ammattiopisto Luovin asumispalveluja on ohjattu harrastustoiminta, jonka tarjonta vaihtelee yksikkökohtaisesti. Opiskelijoita motivoidaan ja tuetaan osallistumaan sekä löytämään itselle mielekästä ja hyvinvointia edistävää tekemistä. Opiskelijoiden osallisuutta tuetaan keräämällä säännöllisesti palautetta ja kehittämisajatuksia asumiseen ja vapaa-aikaan liittyen. Osassa asuntoloita toimii osallisuutta vahvistava asuntolatoimikunta ja asuntolakummitoiminta.

5.8 Työelämäohjaus

Työelämäohjauksen tärkein tavoite on opiskelijan työpaikalla järjestettävän koulutuksen tukeminen, työllistyminen tai yksilöllinen sijoittuminen työelämään. Onnistuminen tässä tavoitteessa edellyttää opiskelijan osaamisen, työelämävalmiuksien sekä työ- ja toimintakyvyn kartoittamista ja vahvistamista. Työelämäohjauksessa tehdään monialaista yhteistyötä Luovin ja yhteistyökumppaneiden sekä joustavaa yhteistyötä työelämän kanssa. Työelämäohjauksen tavoitteita on myös opiskelijan omatoimisuuden tukeminen ja vahvistaminen.

Opiskelijoiden ohjauksen lisäksi työelämäohjauksen tavoitteena on oppilaitoksen työelämäyhteyksien kehittäminen ja työelämän asenteisiin vaikuttaminen. Tavoitteellista ura- ja jatkosuunnitelmaa toteutetaan yksilöllisesti koko opintojen ajan.

6. Kodin ja oppilaitoksen yhteistyön keskeiset periaatteet

Ammattiopisto Luovissa tehdään tiivistä yhteistyötä opiskelijan huoltajan sekä hänen muun lähiverkostonsa kanssa. Yhteistyön tavoitteena on tukea opiskelijan kokonaisvaltaista hyvinvointia, opinnoissa edistymistä ja mielekästä opintojen jälkeistä ura- ja jatkosuunnitelmaa.

Ammattiopisto Luovin ja kodin välinen yhteistyö järjestetään niin, että se vahvistaa opiskelijan itsenäisyyttä ja vastuullisuutta sekä edistää opiskelua. Lähtökohtana on

opiskelijan ja huoltajan osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Toimiva yhteistyö tukee opiskelijan hyvinvointia ja opiskelun edellytyksiä. Yhteistyö kodin ja huoltajien kanssa alkaa, kun nuori hakeutuu ammatillisiin opintoihin. Luovin henkilöstö on aloitteellinen myönteisen yhteistyön käynnistämässä ja ylläpitämässä opiskelijan huoltajien kanssa.

Yhteistyö perustuu avoimuuteen ja molemminpuoliseen luottamukseen. Yhteistyössä huomioidaan opiskelijan yksilölliset tarpeet hänen elämänhallinnan ja opiskelun tukemisessa niin koulupäivän aikana kuin vapaa- ajalla oppilaitoksen asuntolassa asuessaan. Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti.

Huoltajille tarjotaan tietoa Luovin toiminnasta, opintojen sisällöistä ja toteutustavoista, arvoista ja toimintakulttuurista sekä opiskeluhuollon järjestämisestä, jotta he pystyvät tukemaan nuorensa opiskelua. Opiskeluhuollon palveluiden osalta huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhuollon palveluja. Luovi tiedottaa aktiivisesti oppilaitoksen toiminnasta ja opiskelijan hyvinvointiin sekä opintoihin liittyvistä asioista esim. kotiväelle suunnatuissa tapahtumissa, sivustolla luovi.fi ja Wilma-huoltajaliittymän kautta.

Kodin ja oppilaitoksen välisessä yhteistyössä käytetään mm. seuraavia toimintamuotoja:

- yhteydenotot huoltajiin, huoltajien tapaamiset
- HOKS-neuvottelut
- kotiväenillat, teemaillat, avoimet ovet ja muut tapahtumat
- osallistuminen oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen, kuten palautekyselyt, arvioinnit ja erilaiset kommentoinnit
- yhteistyö asuntolan kanssa.

Päävastuu opiskelijakohtaisesta yhteistyöstä on opiskelijan luokanvalvojalla, ohjaajalla, opiskeluhuvinvoinnin vastuuhenkilöllä sekä asuntolan työntekijällä. Alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltajilla on oikeus saada tietoa opiskelun etenemisestä, mutta tietojen antamisesta ja menettelytavasta on aina hyvä sopia opiskelijan kanssa. 18 vuotta täyttänyt vastaa itsenäisesti opiskelustaan, mutta opiskelijan luvalla hänen asioistaan voidaan tiedottaa myös huoltajille. Tiedottamisesta ja yhteistyöstä sovitaan kirjallisesti HOKS-neuvottelussa.

7 Turvallinen ja terveellinen opiskeluympäristö

Turvallisuuden edistämässä ja turvallisuutta vaarantavien tilanteiden ennaltaehkäisyssä noudatetaan turvallisuutta ohjaavaa lainsäädäntöä, koulutuksen perusteissa olevia turvallisuuden edistämistä koskevia määräyksiä, eri tutkinnoille laadittuja turvallisuusohjeita sekä muita paikallisia turvallisuutta koskevia linjauksia. Koulutuksen järjestäjällä ja oppilaitoksen henkilökunnalla on ensisijainen vastuu oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista ja oppimisympäristöjen turvallisuudesta. Tiivis moniammatillinen yhteistyö eri hyvinvointi ja turvallisuusalojen ammattilaisten kanssa lisää oppilaitosyhteisön hyvinvointia ja turvallisuutta.

Ammattiin opiskelevien työelämään soveltavuuteen liittyvät fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen opiskelukyvyn sekä turvallisuuden vaatimukset korostuvat eri oppimisympäristöissä tapahtuvassa opiskelussa ja erityisesti koulutusopimuksessa. Turvallinen ja terveellinen opiskeluympäristö muodostuu hyvistä fyysisistä, psyykkisistä ja sosiaalisista olosuhteista. Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen osaamistavoitteiden sekä ammatillisen tutkinnon osien terveyttä, turvallisuutta ja toimintakykyä edistävien ammattitaitovaatimusten saavuttaminen edistävät osaltaan opiskeluhuollolle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Hyvät työ- ja opiskeluolosuhteet sekä asumispalvelut luovat edellytykset koko opiskelu yhteisön hyvinvoinnille, työ- ja opiskelukyvyn säilyttämiselle sekä tulokselliselle oppimiselle.

Opiskelijat omaksuvat perusasenteensa ja valmiutensa työhön ja työn tekemiseen oppilaitoksissa, työpaikoilla ja muissa yhteisöissä. Siksi työn terveellisyyttä ja turvallisuutta tukevan kulttuurin syntymistä on tärkeää tukea jo opiskeluaikana. Opiskelijoita myös motivoidaan työkyky passin tai sen suorittamiseen osana opiskelua.

Ammattiopisto Luovissa hyvä opiskelu ympäristö on kokonaisuus, joka antaa tukea ja ohjausta, mahdollistaa opiskelijan tietojen ja taitojen kartuttamisen ja hyödyntämisen sekä välittää yksilölle arvostuksen tunnetta. Hyvässä opiskelu ympäristössä ei esiinny kiusaamista, häirintää eikä väkivaltaa.

Luovissa hyvää opiskelu ympäristöä edistetään ja ylläpidetään:

- Luovin yksikköjen opiskeluhyvinvointiryhmien toiminnan kautta
- Opiskelijoilta säännöllisesti kerättävän palautteen pohjalta
- Osana koulutuksen järjestäjän päättämää opiskelu huoltoa
- Luovin sisäisenä monialaisena toimintana sekä verkostoyhteistyönä sijaintikunnan hyvinvointipalvelujen kanssa
- Terveiden edistämiseen liittyvällä ryhmä- ja kurssitoiminnalla
- Tuottamalla ja jakamalla kirjallista ja sähköisessä muodossa olevaa terveyden edistämismateriaalia
- Opiskelu terveydenhuollon yksilöllisten terveystarkastusten ja vastaanotto toiminnan kautta
- Kuntien opiskelu huollon kuraattori- ja psykologipalveluilla
- Yksikkökohtaisilla opiskelu ympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastuskäynneillä
- Ennaltaehkäisevät toimintaohjeet

7.1 Oppilaitos yhteisön ja opiskelu ympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastus

Terveys huoltolaissa opiskelu terveydenhuollon palveluihin sisällytetään oppilaitos ympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä oppilaitos yhteisön hyvinvoinnin edistäminen sekä seuranta kolmen vuoden välein. Oppilaitos yhteisön ja opiskelu ympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden tarkastukset tehdään yhteistyössä oppilaitoksen ja sen opiskelijoiden, opiskelu terveydenhuollon, terveystarkastajan, henkilöstön työterveyshuollon, työsuojeluhenkilöstön ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kesken. Tarkastuksen tuloksista ja niiden pohjalta käynnistettävistä toimenpiteistä tiedotetaan opiskelijoille ja huoltajille.

Tarkastus menettelyistä ja aikatauluista sekä puutteiden seuraamismenettelyistä sovitaan monialaisesti opiskelu terveydenhuollon toimintaohjelman ja paikallisen

opetussuunnitelman laatimisen yhteydessä. Tarkastuksissa todettujen puutteiden seuraaminen kuuluu terveydenhuoltolain mukaan opiskeluterveydenhuollon tehtäviin.

7.2 Turvallisuus opiskelijan työympäristössä

Ammattiopisto Luovin työolojen terveellisyys ja turvallisuuden vaatimukset perustuvat työturvallisuuslakiin (738/2002) ja työterveyshuoltolakiin (1383/2001).

Työturvallisuuslain tarkoituksena on parantaa työympäristöä ja työolosuhteita työntekijöiden työkyvyn turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi sekä ennalta ehkäistä ja torjua työtapaturmia, ammattitauteja ja muita työstä tai työympäristöstä johtuvia työntekijöiden fyysisen ja henkisen terveyden haittoja. Laki koskee suoraan Luovin henkilökuntaa, mutta sitä sovelletaan (4 §) myös opiskelijoiden työpaikalla järjestettävän koulutuksen yhteydessä sekä Luovin sisäisissä oppimisympäristöissä.

Opiskelijoiden työpaikalla järjestettävää koulutusta koskevat lisäksi seuraavat lait ja säädökset:

- Valtioneuvoston asetus terveystarkastuksista erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavissa töissä (1485/2001)
- Laki tartuntatautilain muuttamisesta (770/1992) 20 §, Sosiaali- ja terveysministeriön ohje 2003:1
- Laki nuorista työntekijöistä (998/1993)
- Valtioneuvoston asetus nuorille työntekijöille erityisen haitallisista ja vaarallisista töistä (475/2006)
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus nuorille työntekijöille vaarallisten töiden
- esimerkkiluettelosta (188/2012).

7.3 Turvallisuutta koskevat ohjeet

Luovissa on laadittu kurinpitoa-, onnettomuus- ja kriisitilanteita sekä opiskelijoiden lääkehoitoa varten toimintaohjeet, joiden hallitseminen on osa henkilöstön ammattitaitoa. Toimintaohjeet edistävät sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä opiskeluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Seuraavat ohjeet ja järjestyssäännöt löytyvät Satamasta:

- Kriisisuunnitelma
- Ammattiopisto Luovin järjestyssäännöt
- Suunnitelma opiskelijan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä
- Ammattiopisto Luovin lääkehoitosuunnitelma

7.4 Opiskelijoiden päihteettömyyslinjaus

Ammattiopisto Luovi on savuton ja päihteetön työ- ja opiskeluympäristö. Alkoholin, huumeiden ja muiden päihteiden hallussapito, käyttö tai vaikutuksen alaisena oleminen on kiellettyä. Kyseisiä tuotteita ei myöskään saa myydä, säilyttää eikä välittää oppilaitoksen alueella. Tupakointi ja tupakkatuotteiden tai tupakkatuotteiden kaltaisten tuotteiden käyttö on oppilaitoksen alueella kielletty.

Luovin opiskelijoiden päihteettömyyslinjaukseen on kirjattu tavoitteet, ennaltaehkäisty ja toimintaohjeet päihdeongelmiin puuttumiseksi.

Ammattiopisto Luovin opiskelijoiden päihteettömyyslinjaus löytyy Satamasta.

7.5 SORA-laki ja Luovin kurinpito-ohjeistus

SORA-säädösten tavoitteena on parantaa turvallisuutta koulutuksessa ja sen jälkeisessä työelämässä lisäämällä koulutuksen järjestäjien mahdollisuutta puuttua tilanteisiin, jotka liittyvät opiskelijoita koskeviin soveltumattomuus- ja turvallisuuskysymyksiin. Säädöksillä edistetään potilas- ja asiakasturvallisuutta, liikenteen turvallisuutta, alaikäisten turvallisuutta sekä opiskelijan itsensä ja opiskelu- ja työyhteisön turvallisuutta ammatillisessa peruskoulutuksessa ja myöhemmin työelämässä.

Tutkintokohtaiset terveydentila vaatimukset on määrätty opetushallituksen määräyksessä OPH-5-2018. Tutkintokohtaisista terveydentilavaatimuksista tiedotetaan Ammattiopisto Luovin hakuoppaissa, sivustolla luovi.fi sekä opiskelijavalinnan yhteydessä käytävissä ohjauskeskusteluissa.

Ammattiopisto Luovin SORA-menettelytapaohjeessa on tarkemmat ohjeet:

- Opiskelijaksi ottamisen edellytyksistä
- Opiskeluoikeuden peruuttamisesta ja palauttamisesta
- Turvallisesta opiskeluympäristöstä
- Huumausainetestauksesta
- Kurinpidosta ja monijäsenenisen kurinpitotoimielimen toiminnasta
- Koulutuksen järjestäjien ja viranomaisten tietojensaannista ja tietojen luovuttamisesta

8. Opiskeluhoitosuunnitelman toteutuminen ja seuranta

Luovin opiskeluhoitosuunnitelman palvelujen laadun kehittämiseksi ja riittävyden arvioimiseksi toteutetaan suunnitelmallisesti arviointia ja tuloksellisuuden seuranta. Opiskeluhoitosuunnitelman arviointia toteutetaan Luovin arvioinnit ja palautteet -suunnitelman mukaisesti. Suunnitelman hyväksyy Luovin johtoryhmä.

Seurantatietoja ja mittarituloksia vertaillaan Luovin eri yksiköiden, tutkintojen ja koulutusten kesken. Lisäksi tehdään vertailua muiden ammatillisten erityisoppilaitosten tuloksiin ja myös AMEO-verkoston oppilaitosten keskiarvotuloksiin.

Kehittämistarpeet määritetään perustuen arviointiraportteihin, palautekyselyjen tuloksiin, seurantatietoihin ja mittarituloksiin sekä Luovin omiin selvityksiin tai muutoin saatuihin selvityksiin ja tutkimuksiin. Opiskeluhyvinvoinnin ohjausryhmä laatii vuosittain toimintasuunnitelman, joka antaa viitekehyksen opiskeluhuollon kehittämiseksi ja toteutukselle Luovin strategian ja sparrauskeskusteluissa nousseiden tarpeiden mukaisesti. Suunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti.

Opiskelijoilta kerättävällä palautteella on keskeinen merkitys palvelujen kehittämisessä ja laadun varmistamisessa. Luovissa toteutetaan valtakunnallinen Amis-kysely sekä opintonsa aloittaville, että päättävälle opiskelijoille. Tämän lisäksi Luovissa järjestetään myös oppilaitoksen omia opiskelijakyselyitä ja arviointeja, joihin opiskeluhyvinvointi liittyy olennaisena osana. Toimintojen arviointia tehdään vertaisarviointien ja erilaisten palautekäytänteiden ja kansallisten arviointien kautta mm. Kouluterveyskysely ja TEAviisaristo.

Opiskelijoiden HOKS-seuranta ja arviointi tehdään vähintään kolme kertaa lukuvuodessa. Opiskelija arvioi yhdessä luokanvalvojansa kanssa opintojen etenemistä ja pedagogisen tuen palvelujen tarvetta ja toteutumista opintojen aikana.

LIITE 1.

Hyvän ohjauksen kriteerit

1. Riittävä ja monipuolinen ohjaus

- Ohjaukseen on varattu resurssia siten, että opiskelijalla on mahdollisuus saada riittävästi monipuolista ja jatkuvaa ohjausta tarpeensa mukaan koko opintojen ajan.
- Jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus sekä henkilökohtaiseen että ryhmämuotoiseen ohjaukseen.

2. Aktiivisuuden, osallisuuden ja vastuullisuuden tukeminen

- Ohjaus on toteutettu tavalla, joka vahvistaa opiskelijoiden aktiivisuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta omaan elämäänsä ja oppimiseensa liittyvissä prosesseissa ja päätöksenteossa.
- Ohjaus vahvistaa opiskelijan osallisuutta opiskelija- ja oppilaitosyhteisössä sekä kasvattaa yhteiskunnan ja työelämän jäsenyyteen.

3. Ohjaus on yhteistä työtä

- Ohjaus on ammatillisen koulutuksen henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman mukaisesti.
- Tehtävät, roolit ja yhteistyömuodot, työssäoppimisjaksojen ohjaus mukaan lukien, kuvataan selkeästi ohjaussuunnitelmassa.

4. Osaava ja ammattitaitoinen henkilöstö

- Ammatillisen koulutuksen opintoohjaajat ovat tehtävänsä kelpoisia.
- Henkilöstön tiedot, taidot sekä ohjaus- ja työelämäosaaminen ovat korkeatasoisia ja ajan tasalla.

5. Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen

- Opinto-ohjausta kehitetään oppilaitoksen tasa-arvosuunnitelman mukaisesti.
- Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää opiskelijan luottamusta tasavertaisiin mahdollisuuksiinsa koulutuksessa ja työelämässä.

6. Ohjaussuunnitelma

- Koulutuksen järjestäjällä on ohjaussuunnitelma, joka on tarkennettu oppilaitoskohtaisesti.
- Ohjaussuunnitelmassa on määritelty ohjauksen tavoitteet, toteutus, johtaminen, työnjako, vastuut ja arviointi.
- Suunnitelma on tehty yhteistyössä opiskelijoiden ja sidosryhmien kanssa.
- Ohjaussuunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään säännöllisesti.

7. Koulutuksen nivelvaiheet

- Nivelvaiheyhteistyö ammatillisen koulutuksen alku- ja päättövaiheessa sekä muissa siirtymissä on suunniteltua ja toimivaa.
- Koulutuksen järjestäjä tiedottaa peruskoululaisille ammatillisista opinnoista monipuolisesti ja tarjoaa heille mahdollisuuden tutustua eri vaihtoehtoihin.
- Opiskelijalle järjestetään mahdollisuuksia tutustua opiskeluun jatkoopiskelupaikoissa.
- Ohjauksella varmistetaan opiskelijan taidot hankkia tietoa työelämästä ja jatko-opinnoista sekä toimia sähköisissä hakujärjestelmissä.
- Oppilaitoksessa on sovittu ohjauksen käytännöt mahdollisen koulutusalan tai koulutuksen järjestäjän vaihtamiseksi.
- Ohjaus tukee opiskelijan sujuvaa siirtymistä työelämään tai jatkoopintoihin.

8. Ohjaus koulutukseen ja uravalintoihin liittyvien päätösten tukena

- Ohjaus tukee ammatillisten opintojen suorittamista sekä opiskelijan työllistymistä ja/tai sijoittumista jatko-opintoihin.
- Opiskelija laatii henkilökohtaisen oppimis- ja jatkosuunnitelman ohjauksen tuella. Ohjaus on toteutettu tavalla, joka tukee opiskelijan hakeutumista työelämään sekä ammatillista kehittymistä.
- Ohjaus on toteutettu tavalla, joka tukee opiskelijan aktiivista ja kriittistä tiedonhankintaa.
- Ohjauksessa käsitellään monipuolisesti ja ennakkoluulottomasti vaihtoehtoja opiskelijan omien suunnitelmien ja valintojen tueksi.

9. Työelämätaidot ja työelämään tutustuminen

- Opiskelija tutustuu monipuolisesti erityisesti alansa työtehtäviin, työelämään ja yrittäjyyteen. Ohjaus on järjestetty siten, että se tukee opiskelijan työnhakuvalmiuksien ja työelämätaitojen kehittymistä sekä työllistymistä.
- Työssäoppimisen ohjaus on riittävää ja laadukasta. Ohjauksella varmistetaan opiskelijan monipuolinen oppiminen työssäoppimisjaksoilla ja työelämässä sekä näiden kytkeytyminen opintojen kokonaisuuteen ja ammatilliseen kehittymiseen.
- Henkilöstöllä on ajantasainen työelämäosaaminen ja aktiiviset kontaktit työelämään.

10. Vuorovaikutteinen yhteistyö ohjauksen tukena

- Kodin ja oppilaitoksen välinen yhteistyö on osallistavaa, suunnitelmallista ja säännöllistä.
- Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö on säännöllistä ja suunniteltua.
- Työelämä- ja sidosryhmäyhteistyö on suunniteltua, aktiivista ja tukee opiskelijan työssäoppimista sekä sujuvaa siirtymistä työelämään. Toimijoiden vastuut ovat kaikkien tiedossa.
- Oppilaitoksen yhteistyö eri koulutuksen järjestäjien ja korkeakoulujen kanssa tukee opiskelijan sujuvaa siirtymistä jatko-opintoihin.
- Yhteistyö muiden toisen asteen oppilaitosten kanssa mahdollistaa joustavia opintopolkuja sekä tarvittaessa opiskelijan joustavan siirtymisen oppilaitoksesta toiseen, mikä vähentää negatiivista keskeyttämistä.

11. Ohjauspalveluista tiedottaminen

- Opiskelija, hänen huoltajansa sekä oppilaitoksen työelämäkumppanit ja sidosryhmät saavat ajantasaista tietoa ammatillisen koulutuksen järjestäjän ohjauspalveluista.
- Ohjauksesta tiedotetaan erilaisin menetelmin. Tiedottaminen on aktiivista ja suunniteltua.

12. Hyvän ohjauksen kriteerit osana paikallista laatujärjestelmää

- Hyvän ohjauksen kriteerit ovat osa opetuksen järjestäjän laatu- ja arviointijärjestelmää.
- Henkilöstön kaikki jäsenet ja yhteistyökumppaneiden edustajat tuntevat hyvän ohjauksen kriteerit ja toimivat niiden mukaisesti.
- Ohjaustoimintaa arvioidaan säännöllisesti ja suunnitelmallisesti.